

AZ AMATŐR

Megjelenik havonta kétszer :: Évente
12 kettős képes szám és 12 pótfüzet,
■■■■ összesen 36 szám ■■■■
Előfizetési ára egész évre 16 korona.

A 12 pótfüzet külön előfizetési ára 3 kor.
„AZ AMATŐR“ előfizetőinek ingyen.
Az egyes pótfüzet ára 25 fillér.

FÉNYKÉPEZÉSI FOLYÓÍRAT

Szerkeszti és kiadja: dr. Kohlman Artúr

Társszerkesztő: Gábor József. Heiyettes
szerkesztő: Sz. Kiss Lajos, vegyész-
mérnök. Főmunkatársak: Sztankovszky
■ ■ József, Szeghalmi Gyula. ■ ■

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VII/29., Baross-tér 15. szám.
Telefon 94-49. ■ ■ Telefon 94-49.

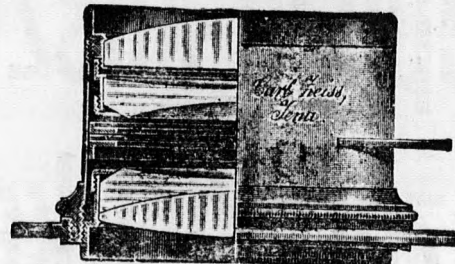
ZEISS

ARASZTIGMÁTOK

„TESSAR“

1:3.5

Arcképekhez

1:4.5

Lumière színes
felvételekhez

1:6.3

Pillanat- és tájfelvételekhez.

PALMOS-KAMARÁK

könnyű fémből fokális redőnyzárral kapható a foto-
üzletekben, valamint

WIEN, IX/3 **CARL ZEISS**
Ferstelgasse 1.
(Ecke aximilianplatz) — **JENA** —

Berlin,
Frankfurt a/M.
Hamburg, London,
St. Petersburg.

Tessék „P 32“ sz. ismertetést kérni. == !! Ingyen és bérmentve !!

„LINOTYP“

TRAPP & MÜNCH

papirja, a MATT-ALBUMIN-PAPIROK új fajtája.

Vászon szövésű, fehér és sárgás; finom és szemcsés.

Védjegy

LINOTYP minden negatívhoz alkalmas a finom szem-
csés („Feinkorn“) kisebb méretű képekhez,
a durva szemcséjű „Grobkorn“ a nagy
méretűekhez,

LINOTYP igen gyakran szép meleg és bársonypuha
árnyékokkal másol.

LINOTYP bármely használatos, a fénytelen celloidin
papirokhöz előírt színező vagy színező-rög-
zítő (tónfixáló) fűrdőben kitűnően színezhető.

LINOTYP plasztikus, előkelően művészi hatású képe-
ket ad, melyek hasonlatosak a festmények
reprodukcióihoz

LINOTYP 27 M-ba kerül a szakfényképésznek köny-
venként. De ivenként is kapható.

Mintacsomagok — „Az Amatőr“-re való hivatkozás ese-
tén — a kívánt méretekben bérmentve I.-M.-ért kaphatók.

◆◆◆ TRAPP & MÜNCH G. m. b. H. FRIEDBERG (Hessen.) ◆◆◆

Modern művészyomat-papírosok gyára.
MATT-ALBUMIN, a legrégebb és legismertebb jelzés.

— Telefon-szám : 64. —
Sürgőnycim : „TUMA“.

**Alkalmi
vétel !!**

**Ritka :
alkalom!**

Üzlethelyiségünk megváltoztatása miatt

Fényképező-készülékek és felszerelési kellékek

**mélyen leszállított áron kaphatók
készpénz vagy részletfizetés ellenében**

**Fényképezők ne mulasszák el
üzlethelyiségünket felkeresni.**

Aufrecht és Goldschmied, Budapest

• • • VII., Rákóczi-út 26. szám. • • •

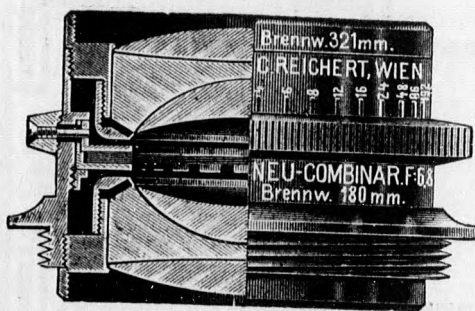
C. REICHERT

optikai és mechanikai intézete

Budapest, VIII., Ullői-út 12.

ajánlja az ő jóhírnevü, kitünő

fényképezési objektívjeit

u. m.

„Uj Kombinar“ F:6, 8 és F:4, 8.
 „Kombinar“ F:6, 8.
 „Polar“ F:6, 3.
 „Polar“ F:4.

Kérjen árjegyzéket és ismertetést „Az Amatőr“-re való hivatkozással. Ingyen és bérmentve!

Vannak hasznavehetetlen negatívjai ??

Akar jó másolatokat !!

Használja a «Rembrandt»-papirost,

mely még a legszürkébb, látszólag teljesen hasznavehetetlen negativekről is pampás másolatokat ad.

Fabrik Photogr. Papiere, Trockenplatten und patent. Spezialaparate:

Ferdinand Hrdliczka Wien XVI|2

Lerchenfeldergürtel 9—11.

Herbststrasse 1.

Szönyegeket javításra, mosásra és tisztításra elvállal **Brandl Arthurné** :: perzsa szőnyeg raktára. :: Budapest, VII., Erzsébet-körut 18. I. em. 7. **A legolcsóbb bevásárlási forrás.**

LIPP GYULA
ékszerész-, arany- és ezüstműves
Budapest, IV., Koronaherceg-u. 18.
▲ Menyaszonyi kelengye és ajándékok. ▲
Telefon: 76-52. Alapítotott 1849.

Kaphatók a fotoüzletekben
AZEKA
Film-kifeszítők, film-sulyzók, tok- és gyűrűszorítók filmekhez. Háromkarú lemezemelők.
Egyedüli gyártóink: Aug. Chr. Kitz, Frankfurt a. Main.

WORNITZER LIPÓT

fényképész, a „Photo-Club, magyar amatőr-fényképezők országos egyesületé”-nek assistense.

BUDAPEST, IV., Ferenc József-rakpart 17. V. em. (lift).

Mérsékelt díj mellett, alapos szakszerű oktatást ad amatőröknek a fényképezés bármely ágában és összes művészies eljárásaiban; továbbá jutányos árak és legmondosabb kivitel mellett ::

Elvállal mindennemű fényképezési munkát amatőrök részére

u. m. lemezek és filmek előhívását, negatívok javítását és retusmunkákat. — Másolatok készítését bármely eljárás szerint, bármily kívánt kivitelben. Nagyításokat. — Művészies platin, pigment és gummi-nyomatok készítését. Vetítő- és stereoskop-képek készítését.

Szász királyság
**Technikum
Mittweida.**
Igazgató: A. Holzt, tanár.
Magasabb technikai tanintézet
elektro- és gépészmérnökök,
technikusok és művezetők kiképzésére. Gazdagon felszerelt elektrotechn. és gépépítő laboratóriumok Gyári tanulóműhelyek.
3610 hallgató a 36. iskolai évben.
Program stb. díjtalanul a titkárság által.

Képkerekek

amatőrök részére; 800 féle mintából, a legolcsóbbtól a legdiszesebb kivitelig, de mindig izléses és szolid kivitelben, jutányos áron szerezhetők be:

WINKLE NÁNDOR 1863. óta fennálló üzletében
Budapest, IV., Kigyó-tér 5. és műkereskedés IV., Váci-utca 2.

„AZ AMATŐR“ bekötési táblája

(préselt bőrutánzatu angol vászon az új címlaprajzzal)

az 1908. évi és régibb évfolyamokhoz 3 korona.

Bérmentve!

Bérmentve!

Megrendelhető „AZ AMATŐR“ kiadóhivatalában.

Fényképezési cikkek szaküzlete.

KÉZI KAMARÁK, műkedvelő-készülékek, legegyszerűbb szerkezettől a legmodernebb kivitelig.

KODAKOK: Zeiss-Minimum-Palmos, Goerz-Ango, Hüttig-féle Cupido, Wünsche-féle Victrix-kamarák nagy választékban.

ROGÁTSY KÁLMÁN

Budapest, VII., Rákóczi-út 10. Sip-utca sarkán.

LEMEZEK, PAPIROK, vegyszerek mindig friss állapotban, csinos kivitelű kartonok nagy választékban. „Az Amatőr” előfizetői és klubtagok árkedvezményben részesülnek. Sötét kamara használata díjtalan. Árjegyzékem ingyen és bérmentve.

FÉNYKÉPEZÉS ISKOLÁJA.

IRTA: SZ. KISS LAJOS
VEGYÉSZMÉRNÖK, BUDAPEST.

I. Előkészület a felvételhez.

Agép kiválasztásának és más, a fotografáláshoz szükséges kellékek beszerzésének nehézségein átesve semmi sem állja útját annak, hogy legelső felvételünket megtegyük s ezzel belépünk a fényképezők nagy táborába.

Mielőtt azonban erre kerülne a sor, a felvételhez szükséges előkészületek megtétele végett zárkozzunk be néhány percre sötét szobánkba. Itt kell ugyanis a fényérzékeny szárazlemezeket a kazettába helyezni. A vöröslámpa lángját lehetőleg alacsonyra állítva s a fényforrástól még így is lehetőleg távol állva, kinyitjuk előbb a kazettát, majd a lemezes dobozt. A lemezek négyesével vagy hatosával öntési oldalukkal egymás felé fordítva vannak fekete papírba csomagolva. Egy ily csomagot felbontva, kivesszük a legfelső lemezt s a lámpa fényénél megnézzük, melyik az öntési oldala. Ezt a tükrözésről könnyen meg lehet különböztetni az üvegtől. Most puha széles ecsettel letöröljük az öntésről a reátapadt porszemecskéket s mindig a lemez széleit fogva, hogy kezünkkel az emulzióhoz ne érjünk, üvegoldalával a kazetta feneke felé beletesszük a kazettába s a kazetta-fedőt szintén letörölve, lezárjuk a lemezt. Ily módon megtöltjük összes kazettánkat s a megmaradt lemezeket gondosan fekete papirosba csomagolva visszateszük a dobozba s legközelebbi használatig lehetőleg sötét, száraz helyre tesszük el. Ugyanígy járunk el a síkfilm-lapokkal is, csak hogy ezeknél előzőleg egy megfelelő nagyságu fekete kartonlapot helyezünk a kazettába s csak ezután a filmet. A tekercs és csomag-„pack“-film használatra berendezett kamarák tulajdonosai kazettáikat e filmekkel bármikor és bármily helyen — tehát nappali világosságnál is — megtölthetik.

Kezdőknél gyakran megtörténik, hogy lemezeik az előidézéskor fátyolosaknak mutatkoznak. E jelenség oka legtöbb esetben az, hogy a lemezeknek kazettába tevésénél nem jártak el kellő óvatosággal. Nem szabad ugyanis azt hinni, hogy a vörös-lámpa fénye abszolút hatástalan a lemezre; igenis hat rá, kivált ha hosszabb ideig tesszük ki a vörös fény hatásának. Sőt színérzékeny lemezeknél egyenesen káros hatású is lehet még rövid idei vörös fény is. Hogy mégis ilyen fényt használunk, annak oka az, hogy az összes színű fények közül ez hat legkevésbé a szárazlemezre. Ez okból ajánlom a kezdőknek, hogy e műveletet, — különösen ha már kazettáik tulajdonságait és a betevés fogásait megismerték — teljes sötétben a vörös lámpa mellőzésével végezzék. A lemez öntési oldalát igen könnyen meg lehet ismerni arról, hogy megnedvesített ujjal érintve a szélét, tapad. Néhány kísérlet után a sötétben való dolgozás egész simán fog menni s ennek nagy hasznát vesszük — különösen utazásoknál —, midőn sötétszobánkat nélkülözünk kell s használt lemezeinket ujjakkal akarjuk kicserélni. A kényszerűség bizony sokszor rávisz, hogy úgy segítsünk magunkon, ahogy lehet s így azután szekrényben, takaró alatt stb. találjuk meg ideiglenes sötét szobánkat.

Mielőtt kimennénk a felvételt megtenni, megvizsgáljuk gépünket, rendben van-e rajta minden. A finomabb részokról puha ecsettel távolítjuk el a port, megpróbáljuk jól működik-e a zár s csak ha mindent rendben találtunk, indulunk el.

II. A felvétel.

Ott vagyunk a felveendő tárgy előtt. Tekintsünk el egyelőre attól, mi a felveendő tárgy, hiszen erről később úgyis bővebben lesz szó.

Már a tárgy szemlélésekor eldöntjük magunkban, széles vagy magas formában fogjuk-e lemezünkre hozni a képet. E tekintetben a képen túlsúlyban levő vonalak iránya s a tárgy minősége lesz a döntő. Most felállítjuk az állványt, lehetőleg úgy, hogy a felveendő tárgy felé két láb s hátrafelé egy láb álljon. Ez esetben ugyanis kényelmesen hozzáférhetünk gépünkhöz s nem mozdítjuk el véletlenségből sem. Miután az állvány elég szilárdan áll, rácsavarjuk csukott állapotban a gépet s ha már erősen áll, kinyitjuk s ha a kamra kihuzatos, közepesen kihuzzuk. Az objektív-védő-sapkát eltávolítva vagy a zárat kinyitva, fekete kendővel a fejünket s a gépet — de nem az objektívet — letakarva, a homályos üvegen nézzük vajjon mennyire látszik a tárgy, tehát rajta van-e, s milyen nagyságban van a homályos üvegen. Ha a kép kicsinynek mutatkoznék állványostól együtt fogva a gépet, közeledünk a tárgy felé. Ha ellenben a még felvenni szándékolt egyes részek már nem lennének rajta, akkor ugyanolyan módon távolodnunk kell a tárgytól.

Ha e szempontból megtaláltuk a gép helyét, igyekezzünk a gépet lehetőleg vízszintes helyzetbe hozni,

azaz úgy beállítani, hogy a homályos üveg, illetve lemez függőleges állást foglaljon el, mert csak ez esetben lesznek a természetben függőleges és vízszintes vonalak ugyanúgy visszaadva a képen. Ellenkező esetben különösen feltűnő a hiba épületek felvételénél. Hátrafelé dülő homályos üvegnél ugyanis a kép vonalai felül összetartanak, előre hajló beállító üvegnél pedig a kép vonalai alól tartanak össze. Ez csak beállítási hiba s nem függ össze a lencse elrajzolásával. Miután a felveendő tárgy ily módon nagyjában rajta van a homályos üvegen s a gép egyenesen áll, elvégezzük a finomabb beállítást az objektívdeszka emelésével vagy sülyesztésével, illetve jobbra vagy balra való eltolásával.

A kamara felállításánál számításba jön még a napnak helyzete a géphez. E tekintetben egyáltalán nem korlátoz semmi sem és csakis az elérendő hatás lehet irányadó. Csupán arra ügyeljünk, hogy az objektívbe ne süssön a nap. Ezt megakadályozhatjuk az objektívre erősített napvédő gyűrűvel, vagy ennek hiányában kalappal vagy más alkalmas eszközzel, amivel természetesen csak az expozíció ideje alatt kell árnyékot tartanunk.

Az élesre-beállítás a homályos üvegen történik az objektív teljes nyílásánál. A beállító-kendő alatt nézzük a képet, miközben jobb kezünkkel az objektívet, illetve az azt tartó objektívdeszkát igen lassan előre és hátra csusztatjuk s midőn a kép legélesebbnek mutatkozik, megrögzítjük az objektívdeszkát, melyet ezután a felvétel megtörténteig már nem szabad elmozdítanunk. Az oly objektíveknél, amelyek a széleken nem rajzolnak élesen mindig a kép középső részét nézzük s nem törődünk egyelőre a szélek élestelenségével. *Az élesre-állítást mindig a kép fő tárgyára tesszük, így tájképnél rendszeren az előtérre, csoportképnél a csoport közepe tájára, arckép-felvételnél az objektívhez legközelebb eső arcrészhez az orra vagy szemre.*

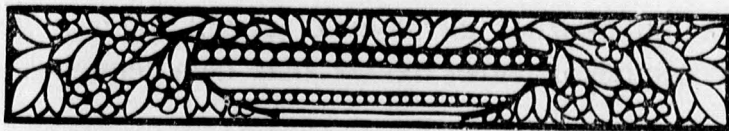
A széleken életlenül rajzoló objektíveknél nélkülözhetetlen a fényrekesz (diafragma) alkalmazása. A fényrekesz használatánál nemcsak a képszélek élessége fokozódik, hanem a kép mélysége is növekszik; de viszont a fénynek csak kevesebb része hatolhatván át az objektíven, tehát hosszabb idejű kinntartás lesz szükséges. Ebből következik tehát, hogy oly felvételeknél, amelyek rövid expozíciót követelnek, lehetőleg ne vagy csak a kép élességéhez feltétlenül szükséges diafragmát használjunk. Ellenben oly tárgyaknál, amelyek nem mozdulnak el, tehát hosszabban exponálhatók, csak hasznos lehet a diafragma alkalmazása, de csak annyira, amennyit az élesség megkiván, mert amint fenntebb említettük a kép távlati viszonyai szenvednek.

Ezek után már most elzárjuk az objektívet, a homályos beállító üveget kicseréljük a kazettával, kihuzzuk a kazettafedőt s a szükséges ideig kinyitva az objektívet, hagyjuk, hogy a fény az érzékeny lemezre hasson. Ezt nevezzük kinntartásnak megvilágításnak vagy „*expozíció*“-nak. Természetesen ügyelnünk kell arra, hogy e műveletek alatt s különösen *az expozíció ideje alatt a gép el ne mozduljon helyzetéből*, mert életlen, az utóbbi esetben pedig kettős képet kapunk.

A kinntartás (expozíció) a gép szerkezetéhez képest különféleképpen történik. A régebbi szerkezetű gépeknél időfelvételkor az objektívfedő-sapkát kézzel távolítjuk el. Ez oly módon történik, hogy a fedő-sapkát kihuzzuk egészen az objektív szélső pereméig, úgy azonban, hogy az objektívet fénymentesen fedje. Most a jobbkez mutató és hüvelykujjaival szélén megfogva a sapkát, lehető gyorsan eltávolítjuk, eközben ügyelve, hogy a gép meg ne rázkodjék. Az expozíció idejét, ha csak néhány másodpercig tart, magunkban számoljuk s azután az objektív-fedőt gyorsan s már kevesebb óvatossággal — mivel a rázkódás már nem árt — az objektívre illesztjük.

Ily módon $\frac{1}{2}$ mp.-ig exponálhatunk. Ennél *gyorsabb expozíciót már pillanatzárral kell végeznünk*. Kényelmesebben dolgozhatunk s a gép megrázkódásának is kevésbé vagyunk kitéve az időfelvételre is berendezett pillanatzárnál, amidőn csak a gummilapdára, vagy más zárkioldó szerkezetre való nyomással exponálhatunk.

Exponálás után a fényérzékeny lemezt a kazettafedővel elzárjuk s *feljegyezve a kazetta számát*, — nehogy tévedésből még egy felvételt tegyünk a már exponált lemezre, — készülékünket összerakjuk és — tovább megyünk.

CYANÓTYPIA*

IRTA: GOLDREICH GYULA
BUDAPEST.

A cyanotypia a vassók érzékenységén alapul és a kémiai folyamata a következő: a citromsavvas vasoxid-ammoniák a világosság hatása alatt oxidulsóvá alakul át és a vörös vérlugsó jelenlétében berlini kék keletkezik. Ily módon azonban csak a fényérte helyeken képződik berlini kék.

A cyanótypiával igen szép kék képek állíthatók elő e mellett az eljárás felette könnyű és feltűnően olcsó.

A következő fürdők készítendőek:

A) 40 kcm. deszt. viz.

B) 60 kcm. deszt viz

15 gr. citromsavvas vasoxid amoniak

14 gr. vörös vérlugsó

Mindegyiket külön tálban feloldjuk és teljes feloldás után egy sötét színű üvegbe összeöntjük, mikor is egy piszkos sárgaszínű folyadékot kapunk, mely a világosságon rövid idő alatt megkékül, ez a folyadék a papiroson világos zöldes-sárga nyomot hagy. A folyadék tartós és jól eldugaszolva hónapokon át eláll.

Érzékenyítő papír gyanánt legjobbak a nem sima, hanem kissé érdes felületűek, mert a festék ezeket jobban fogja. Az érzékenyítést 1 cm. széles alapozó ecsettel végezzük még pedig oly módon, hogy vízszintes vonalakat húzunk az ecsettel a rajztáblára erősített papíron. Az alapozás alatt a rajztáblát ferdén tartva, a festéket bőven vigyük reá, vigyázva, hogy festetlenül ne hagyunk egyes darabokat. Ez alapozást tompán elsötétített szobában vagy este lámpafény mellett végezzük, de vigyázzunk, hogy különösen a száradó papírt ne tegyük ki hosszabb ideig a nappali fénynek. A szárítás sötét, szellős helységben történjék ahol az $\frac{1}{4}$ - $\frac{1}{2}$ óra alatt befejeződik.

A száradás után összevágjuk a papírt, mely ezután hosszú ideig eláll, bár a friss papíron briliánsabb képek állíthatók elő. A másolás erős fényen, lehetőleg napfénynél történjék és addig folytatódik, a míg a kép szürkés-zöld színre nem változik. Ekkor a másolás befejezendő. Tartsuk szem előtt, hogy inkább tovább másoljunk a rendesnél.

Színezés céljából a képet csupán közönséges vízbe tesszük. Legjobb, ahol vízvezeték van, reá folytatni a vizet, mert így a színezés k. b. 5 perc alatt befejeződik; máskülönben addig hagyjuk többször váltott vízben, a míg a vizet színezi. A vízben a kép élénk berlini kék lesz. Ezekután a kép a szárításra készen van.

A cyanótypiával vászonra is minden előpreparálás nélkül könnyen szép képet lehet előállítani. E célra legjobb a tömött szövésű ingvászon, melyet e célból rajztáblára feszítünk és a papírnál említett módon jó bőven visszük reá a folyadékot. Ajánlatos az érzékeny oldalt megjegyezni, mert száradás után mindkét oldal egyformának látszik. Szép képeket csak oly vászonon lehet előállítani, mely még nincs mosva, tehát még új.

Az ily vászonképet fel lehet használni párnák stb. készítésére sőt már emlékképpen zsebkendő sarkára is készítettem arcképet, ilyenkor azonban vignetta használandó.

DIAPOZITIV-LEMEZEK

MEGVILÁGÍTÁSA.

Az üvegre készült pozitív másolatok (diapozitívek) a fényképezésben oly sok irányban használatosak, hogy ismételt tanácsok azok helyes készítése módja tekintetében nem lehetnek feleslegesek. Különösen áll ez az expozícióra nézve. A „Phot. Mitteilungen“-ben olvassuk erről a következőket: Az expozíciót legihelyesebb mesterséges fényforrásnál eszközölni, mert a nappali fény intenzitása erősen váltakozó. Különösen ügyelnünk kell arra, hogy a negatív egyenesen legyen megvilágítva és hogy a diapozitív-lemez széleinél világosság be ne hatoljon, mert a kép ott menthetetlenül el-fátyolosodik. Az expozíció tartama különböző tényezőktől függ és pediglen:

1. a negatív jellegétől,

* E cikket olvasóink köréből kaptuk s mint érdekeset s tanulságosat készségesen közöljük. De egyuttal szívesen szük az ily közleményeknek minél gyakoribb beküldését, s ezáltal olvasóink közreműködését lapuuk szerkesztésében a vesz-fotoismeretek terjesztésében. A saját tudásunknak és tapasztalatainknak másokkal való megosztása u. i mindig érdem. A szerk.

2. a fényforrás erejétől,
3. a másolókeretnek a fényforráshoz való közelségétől,
4. a diapozitiv-lemez érzékenységtől,
5. az alkalmazott fejlesztőtől és végül
6. a fejlesztendő diapozitiv kívánt jellegétől.

A chlórbromezüst-lemezek érzékenysége a rendes bromezüst-lemezekénél lényegesen kisebb, ezért az expozíciót többnyire gyöngébb fényforrásnál eszközöljük. A megvilágítás időtartama tehát hosszabb kell, hogy legyen. Hozzájárul ehhez még az is, hogy a különféle gyártmányok különböző megvilágítást igényelnek, mert rétegük összeállítása nem egyforma. Egy Edwards-féle diapozitiv-lemezt pl. egy normális negatív alatt egy stearyngyertya lángjától 30 cm. távolságban egy percig kell megvilágítanunk, ha tiszta, az árnyékokban is jó részletekkel bíró képet kívánunk. Figyelemmel lehetünk azonban arra is, hogy a chlórbromezüst-lemezek megvilágításánál szélesebb terünk van mint a rendes bromezüst-lemezeknél, mert néhány másodperccel több, vagy kevesebb az imént említett lemezfajnál pl. nem játszik nagy szerepet. Az egyes diapozitivlemez-gyártmányokhoz egyébként a megvilágítás idejére nézve mindig megbízható utasítás van csatolva.

A különböző fényforrásoknál szükséges megvilágítás időtartamára nézve támpontul szolgálhatnak az Eder-féle, egyes világító-tesztetek optikai világosságára vonatkozó, következő számítások:

Világítógáz lángja lapos égőnél	6—10	gyertyaerő
„ „ argand- „	16—20	„
Auer-féle gázizzófény	60	„
petroleumlámpa, laposégő	5—7	„
„ körégő 15 mm.	6.5	„
„ „ 25 mm.	14	„

Az expozíciónál nagyfontosságú szerepet játszanak a következők is: erős fényforrás és rövid expozíció egy és ugyanazon normális összetételű fejlesztő alkalmazásánál a képjelleg dolgában egész más eredményre vezetnek, mint a gyöngé fényforrás és hosszú megvilágítás. Az erős világítóforrás és rövid expozíció keményebb, a gyöngé világítóforrás és hosszú expozíció ellenben lágyabb képeket eredményez. Kemény negatívról világosabb fényforrásnál lehetőleg hosszan exponáljunk, a fejlesztéshez pedig erősen higitott, lágyan dolgozó fejlesztőt használjunk. Erőtlen vagy szürke negatívról ellenben gyöngébb világítóforrásnál exponáljunk és bromkálium hozzátételével keményebben dolgozó fejlesztőt alkalmazzunk.

A másolókeretben való megvilágításnál módunkban áll a fényintenzitást szabályozni, azáltal, hogy a világító fényforrástól távolabb vagy közelebb eszközöljük az expozíciót. Figyelembe kell vennünk azt is, hogy a túlexpozíciót, hacsak nem nagyon nagymértékű, a diapozitiv-lemezek fejlesztésénél ki lehet még egyenliteni, a rövid megvilágítást azonban már semmiféle eljárással sem lehet többé megjavítani.

F—y.

**Aki „Az Amatőr”-nek egy új előfizetőt
≡ szerez, ≡**

**„Az Amatőr” bármelyik régebbi évfolyamának annyi negyedévi füzetét
☞ kapja ingyen! ☞**

a hány negyedre az általa szerzett új előfizető „Az Amatőr”-re előfizet.

Halmozás esetén több évfolyamot, bekötési táblákat és almanach-zsebkönyvünket teljesen ingyen kapják az előfizetőket-gyűjtők.

Lapunk terjesztését t. olvasóink szíves jóindulatába ajánljuk!

Amatőrismerősök címeit — mutatóvényszámok küldése céljából — köszönettel fogadjuk.

▲ A Lumière-féle színes fényképezésről. ▲

— Kezdőknek. —

Ha valami tájat kék üvegen át szemlélünk, azt fogjuk észlelni, hogy minden, ami a természetben kék, szintén kéknek jelenik meg, valaminthogy azok a dolgok is, amelyek a valóságban zöldek, vagy ibolyaszíntűek. Azonban a tónusok különböznek. Az egyik sötétkéknek, a másik viszont világoskéknek mutatkozik. Viszont a természetben vörös, sárga és barna tárgyak a kék üvegen át feketéknek illetőleg szürkéknek látszanak. Tehát a kék üveg csupán a kék sugarakat engedi a szemünkhöz, minden mást visszatart.

A kísérletet ismétljük, de most már sárga üveggel. A természetnek ama színeit, amik vagy maguk is sárgák vagy pedig sárga színt tartalmaznak, mint például a zöld és a narancsszín sárgáknak fogjuk látni, a többiek feketéknek. Végül a piros üvegen keresztül a piros tónusok jelennek meg.

Ime itt van a háromszínyomat és a természetes színű fényképezés alapelve.

Felállítjuk a fényképező készüléket, hogy „lekapjunk“ egy ibolyaágyat. Rendbehozzuk a gépet, betesszük a lemezeket és megcsináljuk az első felvételt akként, hogy a lencse elé kék üveget tartunk. A második felvételnél sárga, a harmadiknál vörös üveget tartunk a lencse elé. „Előhívjuk“ a lemezeket és azt tapasztaljuk, hogy az elsőn a kék, a másodikon a sárga és a harmadikon a piros tónusokat „fényképeztük“ le. Szóval ott ahol az első lemezt kék sugarak érték, a fotografiai negatív szürke lett és pedig annál sötétebb, mennél világosabb volt a kék. A zöld leveleket és az ibolyákat, mivel tartalmaznak kéket, látjuk a lemezen, de a barna földből majdnem semmit sem veszünk észre. A második felvételen, amelynél sárga üveget használtunk, a leveleket és a földet látjuk, az ibolyácskák hiányoznak. A harmadik és piros üveggel történt felvételen csak az ibolyavirágokat látjuk, azonban a leveleket és földet nem. Ezek után már csupán az következik, hogy előbb az első lemezről csináljunk pozitívumot sárga papirosra, majd ugyanarra a papirosra másoljuk le a „kék lemezt“, végül a vöröset. Nagyjából ez a módszernek a lényege. A körülményes ismertetés hosszadalmas lenne.

A gyakorlati kivitel sok akadályba ütközik. Mindenekelőtt az alapszínek tónusának legcsekélyebb eltérése is egymástól erősen elütő keverékszínkeket keletkeztet. Továbbá a fényképlemezek érzékenysége az egyes fények szerint változik. Hogy egyebet ne említsünk, a közönséges lemezek a piros

fényre egyáltalán nem reagálnak. Ezért van az, hogy a fényképezők a sötét kamrában vörös lámpát használnak. Messzire vezetne az összes fontosabb nehézségek felsorolása.

Ilyen körülmények között nevezetes haladást jelent *Lumière* fellépése, akinek sikerült a három felvételt egyetlen egygyel pótolni és ezzel az egész eljárást nagy mértékben egyszerűsíteni.

Miként is csinálja *Lumière*, hogy egyetlen egy felvétellel ér el színes képet? Ő sem fedezte fel azt a titkot, hogy milyen módon lehet a természet színes fénysugaraival a lemezek vegyi preparációját megfelelően színesíteni. *Lumière* módszere nem kémiai, hanem mechanikai. Egyaránt mondható zseniálisnak és agyafurtnak.

Tessék arra gondolni, hogy minden földi test roppant apró részecskékből tevődik össze. Ez áll a fényérzékeny fotografiai lemeze is. A fényképlemez szép sima réteg teméntelen finom és sűrű egymásra rakódó szemecskét tartalmaz. Ha ezeket a szemecskéket három csoportra osztjuk a kék, sárga és vörös színeknek megfelelően, akkor olyan lemezt kaphatunk, amely egyedül elvégezheti az imént fejtegetett háromnak a munkáját.

Lumière az üveglemezt rendkívül finom porral hinti be, amelynek a szemecskéi átlátszók és színesek: kékek, sárgák és pirosak. A port összekeveri aképpen, hogy a háromszín szabályosan oszolja meg. Ekkor az üveglemezre rákerül a fényérzékeny réteg. A lemeznek nem a réteges, hanem az üvegoldalára kell fényképezni, hogy a fénysugarak hozzáférhessenek a rendkívül apró színes porszemekhez. Eddig van körülbelül az alapelv. A valóságban az eljárás igen bonyolult.

A legközelebbi feladat az, hogy hasonló módon tarka papirosképeket tudjanak készíteni és ezáltal lehetővé tegyék a színes fényképek olyan értelmű sokszorosítását, ahogy az ma a rendes fotografálásnál történik. Ha meglesz ez az eredmény, akkor a módszer ezerszerre jobban el fog terjedni, mint ma, amikor még csak színes ablaküvegeket diapozitíveket eredményezhet.

*

A színes fotografálás terén végzett újabb sikeres kísérletekről számol be a világsajtó. Érdekes lenne, ha ez a nagyfontosságú kérdés rövid időn belül megoldatnék, hogy a levegő meghódításával egy esztendőben szerepeljenek a világtörténelem lapjain. A *Lumière* testvérek eddigi kísérletezéseit meglehetősen siker kísérte, noha csak akkor tudtak eddig sikerült képet kapni, ha a fotografálandó modell másodpercekig mozdulatlanul maradt. Természetes színekben való pillanatfelvételtől azonban

mindezideig még csak beszélni sem lehetett. Így tehát gyorsabb mozgásról fölvételt készíteni nem lehetett. Mint azonban a „Nature“ c. lap írja, három francia fényképező: *Pavic, Osmont* és *Montpillard* már készítettek sikerült színes pillanatképeket. Ők is *Lumière*-féle *autochrom* lemezeket használnak, melyekre különböző *fényszűrők* segítségével sikerült pillanatképeket állítanak elő. A rendes napvilágítás azonban nem elegendő, ez okból ők *villanyfényt* is használnak, mely egy magnéziumfoszforpép elégetése által keletkezik. A fölvétel maximum $\frac{1}{12}$ másodpercig tarthat, mert hosszabb exponálásnál azon személyek, kiktől a fölvétel készül, a vakító fény miatt kénytelenek szemeiket behunyni. Az eddigi fölvételek kitűnően sikerültek, többek között egy cigarettázó úrról, aki nagy füstfelhőket ereszt ki a száján, azonkívül egy sebes táncot járó táncosnőről stb. A feltalálók szorgalmasan folytatják kísérleteiket és remélik, hogy eljárásukat sikerül teljes tökéletességre vinni.

Terjesszük „AZ AMATŐR“-t!

ideális kamarája minden komoly amatőrnek és szakfényképésznek; kitűnő szerkezet. Elegáns kivitel.

Szállítható az összes szokásos keretekben, valamint 9×14 cm. és 10×15 cm.-esben is mint tekercs és panoráma-kamara.

Érdekes árjegyzék ingyen és bérmentve!

Camerawerk Sontheim 83, am Neckar.

Vezérképviselő Magyarország-Ausztria részére:

Eugen v. Károly, Wien, VIII., Josefstädterstr. 14. Mezzanin.

Wanaus József

FÉNYKÉPEZŐ - KÉSZÜLÉKEK
ÉS KELLÉKEK SZAKÜZLETE

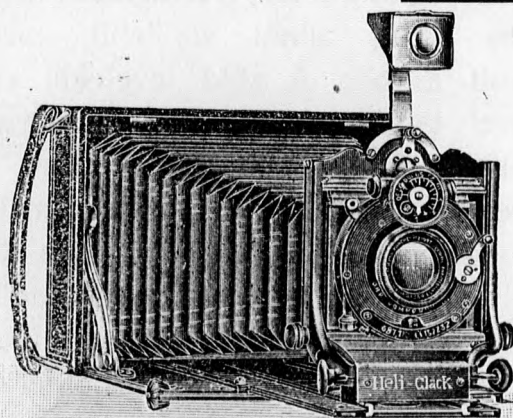
BUDAPEST, DEÁK FERENC-UTCA 19.

Dúsan felszerelt raktár: szalon-, utazó, Kodak és egyéb kézi kamrákban. — Leghíresebb gyártmányú objektívek. Celloidin, aristo, bromezüst papírok. — Kiváló jó minőségű lemezek. — Mindig friss vegyszerek állandóan raktáron. — Előhívások 1 nap alatt eszközöltetnek. — Mindennemű fényképezési munkát elvállalok.

Sötét kamara amatőröknek ingyen áll rendelkezésére.
Uj nagy árjegyzék ingyen és bérmentve.

A Rietzschel Heli-Clack

9×12 és 10×15 cm. szélességben.

Precziós-kamara szélesség-méret-ben fényerős optika részére, háromszoros kihuzattal és szilárd, öntött szerkezettel.

Kihuzata 31 cm., illetve 38 cm, a mi egyedül a hátsó lencsével való dolgozást is csak úgy lehetővé teszi, mint az elülsővel. Teleobjektívek használata nélkül is tehát 2-3 szoros, teleobjektívek használata esetén pedig 8 szoros nagyítás érhető el. Sokoldalú fel- és oldaleltolás az öntött előrész révén, kettős csavar-menet, kivehető objektív deszka.
Kérje — „Az Amatőr“-re hivatkozva — 3. számú árjegyzékünket ingyen és bérmentve.

A Hch. Rietzschel G. m. b. H.

Optische Fabrik G. m. b. H. München.

Képviselő: G. JAHN, Wien, IX/4. Sechsschimmelgasse 7.

ÚJ SZAKÜZLET

WANAUS FERENCZ ÉS TSA
FÉNYKÉPEZÉSI CIKKEK SZAKÜZLETE
BUDAPEST, IV. KÁROLY-
KÖRUT 22. SZ. (RÖSER-BAZÁR)

TELEFON-SZÁM: 163-69.

MODERN FÉNYKÉPEZŐGÉPEK. ELSŐRENDŰ
OBJEKTIVÉK. DÚSAN FELSZERELT RAK-
TÁR ELSŐRENDŰ LEMEZKÉBEN, PAPIROK-
BAN ÉS ÁLLANDÓAN FRISS ÉS TISZTÁN
KEZELT VEGYSZEREKÉBEN. MINDENMŰ
FÉNYKÉPÉSZETI MUNKÁK KIDOLGOZÁSA.

Aki Kamarát

Objectívet

akar venni,

! eladni, !

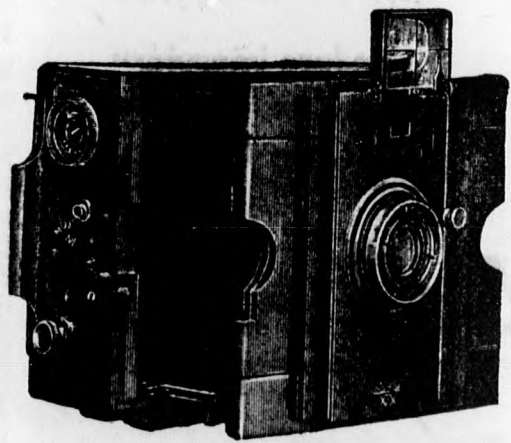
! cserélni !

forduljon tanácsért

„Az Amatőr“-höz

Az „adás-vétel-csere“ rovat az
előfizetőknek ingyen áll rendelkezésre.

(Válaszbélyeg melléklendő.)

Lechner

új zseb- és kézi-kamarái

elsőrangú készülékek.

Az összes készülékek elsőrangu pillanatfelvételekhez
való kettős redőnyzárral felszereltek. A zár $\frac{1}{1000}$ má-
sodperces gyorsaságig szabályozható és nyílása
teljesen zárva húzható fel.

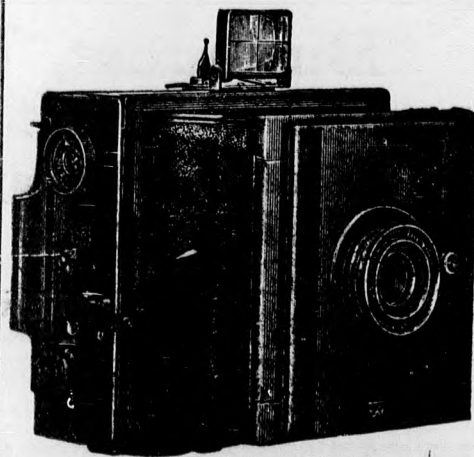
Kapható az összes jobb foto-üzletekben
vagy közvetlenül a gyártóknál

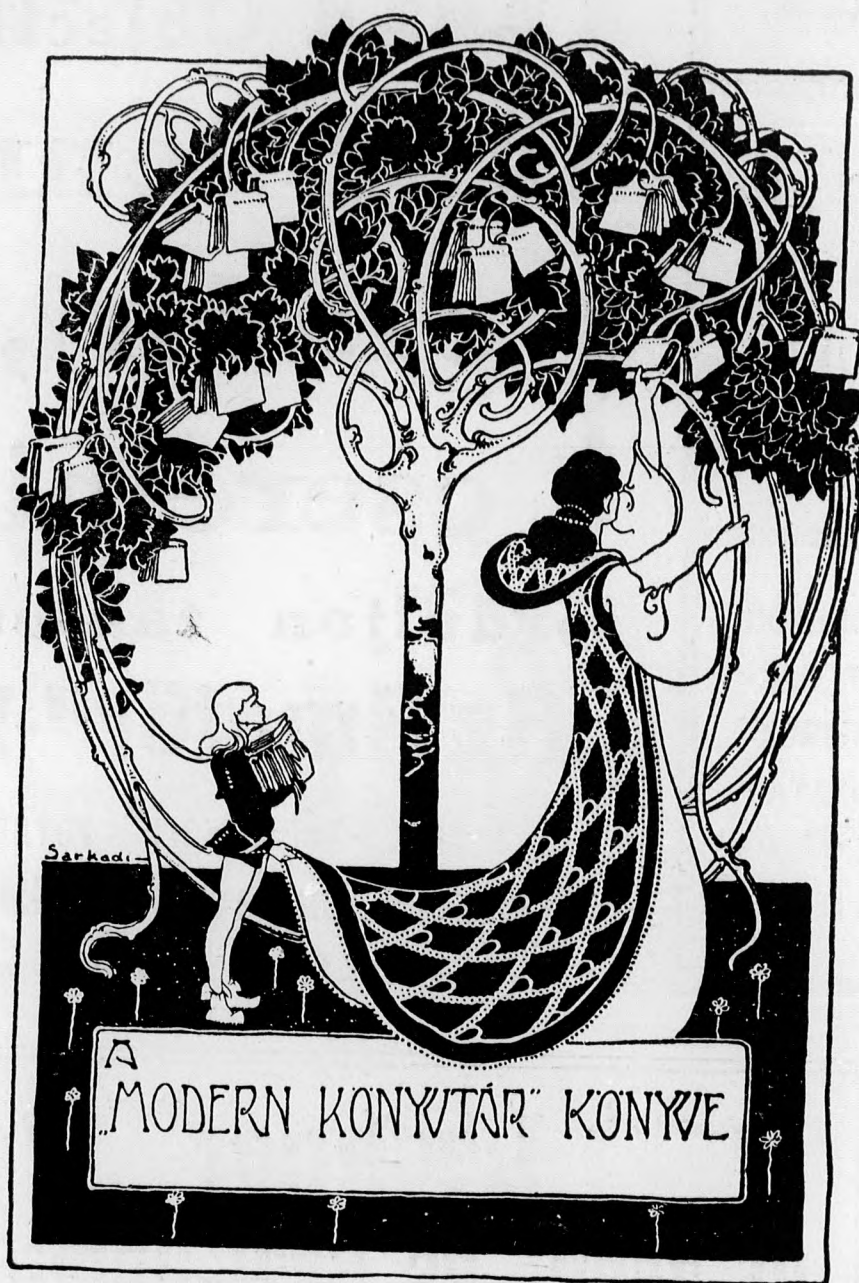
Fabrik photographischer Apparate

R. Lechner (Wilhelm Müller)

Wien, I. Graben 31.

Kérje tartalmas 60. számú árjegyzékünket
Ingyen és bérmentve!

Aki a modern irodalommal lépést akar tartani,
 aki nemcsak regényeket, színműveket stb., hanem komoly, tudományos munkákat is szeret olvasni,
 aki súlyt helyez arra, hogy teljesen tiszta könyveket kapjon kölcsön, az lépjen a „Modern könyvtár” előfizetői sorába.

!KÖLCSÖNKÖNYVTÁR!

A „MODERN KÖNYVTÁR”

■ **könyvkölcsönző vállalat** ■

Budapest, VI., Andrássy-ut 38. szám.

Telefon 82—24.

Előfizetőinek **Budapesten házhoz szállítja, vidékre postán küldi** a legújabb magyar, német, francia és angol könyveket.

■ **Ismertetés ingyen!** ■